

Strasbourg, 16.4.2019
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

ANEXE

la

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

Un proces decizional mai eficient în domeniul politicii sociale:

Identificarea domeniilor asupra cărora poate fi extins votul cu majoritate calificată

Anexa 1: Prezentare generală din perspectivă istorică

Tratatele UE conferă Uniunii o misiune socială încă de la începuturile sale, deși elaborarea unei legislații specifice a UE s-a desfășurat într-un ritm progresiv. Politica socială în sens larg a fost utilizată la început pentru a garanta integrarea pieței, devenind apoi un veritabil instrument de îndeplinire a obiectivelor sociale. În cei 60 de ani de integrare europeană, politica socială a devenit din ce în ce mai importantă pentru UE, fapt reflectat în fiecare revizuire a tratatului.

În conformitate cu **Tratatul de la Roma** (1957), cea mai mare parte a competențelor în materie de politică socială se afla în afara domeniului de aplicare al acțiunii comunitare, care se limita la încurajarea unei cooperări strânse între statele membre, cu sprijinul Fondului social european. Comisia avea competența de a emite avize privind sănătatea și siguranța la locul de muncă. Tratatul prevedea libera circulație a lucrătorilor și obligația de a adopta măsuri de coordonare a sistemelor de securitate socială. În aceste domenii, deciziile erau luate în unanimitate în Consiliu, iar Parlamentul nu avea niciun cuvânt de spus.

Politica socială a evoluat odată cu **Actul unic european** în 1986, care a introdus posibilitatea adoptării unor cerințe minime în materie de sănătate și securitate a lucrătorilor, Consiliul hotărând cu majoritate calificată, în cooperare cu Parlamentul.

Domeniile în care poate acționa Uniunea Europeană au fost extinse prin Protocolul social al **Tratatului de la Maastricht** din 1992 și au rămas, în mare parte, aceleași. Protocolul social prevedea **votul cu majoritate calificată** în următoarele domenii:

- condițiile de lucru;
- informarea și consultarea lucrătorilor;
- egalitatea de șanse între bărbați și femei și
- integrarea persoanelor excluse de pe piața forței de muncă.

Protocolul prevedea votul în **unanimitate** în cadrul Consiliului cu privire la următoarele chestiuni:

- securitatea socială și protecția socială a lucrătorilor;
- concedierile;
- reprezentarea și apărarea colectivă a intereselor lucrătorilor și angajatorilor, inclusiv administrarea comună și
- condițiile de muncă pentru resortisanții din țările terțe care sunt rezidenți legali pe teritoriul UE.

În aceste domenii din urmă, Parlamentul urma să fie consultat (în prezent, astfel se desfășoară procedura legislativă specială). Erau **excluse** în mod expres:

- remunerațiile;
- dreptul de asociere;
- dreptul la grevă și
- dreptul la lock-out.

Protocolul a fost integrat în **Tratatul de la Amsterdam** în 1997, iar dispozițiile sale au devenit aplicabile tuturor statelor membre și au constituit baza actualului titlu X din TFUE. Astfel a fost creat un nou temei juridic pentru combaterea discriminării, care este același și în prezent: În conformitate cu articolul 13 din Tratatul de instituire a Comunității Europene [actualul articol 19 alineatul (1) din TFUE], Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate lua măsurile necesare în vederea combaterii oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, pe religie sau convingeri, pe handicap sau orientare sexuală.

Tratatul de la Nisa din 2001 a introdus două noi domenii de cooperare la articolul 137 [în prezent, articolul 153 alineatul (1) literele (j) și (k) din TFUE], acordând Uniunii competența de a susține și a completa acțiunea statelor membre în domeniile următoare:

- lupta împotriva marginalizării sociale și
- modernizarea sistemelor de protecție socială.

Tratatul nu prevedea competența de a adopta directive de stabilire a unor standarde minime în aceste domenii¹. De asemenea, tratatul nu a modificat niciuna dintre cerințele în materie de unanimitate existente în domeniul politicii sociale, dar a introdus **clauza pasarelă specifică** [în prezent, la articolul 153 alineatul (2) din TFUE].

Tratatul de la Lisabona (care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009) a stabilit obiectivul Uniunii de a realiza o economie socială de piață cu un grad ridicat de competitivitate. Adoptarea de măsuri privind **coordonarea sistemelor de securitate socială în contextul liberei circulații a lucrătorilor** (articolul 48 din TFUE) a intrat sub incidența votului cu majoritate calificată și a procedurii legislative ordinare, înlocuind regimul de vot în unanimitate.

Cerințele privind unanimitatea și consultarea Parlamentului au fost păstrate în următoarele domenii [prevăzute în prezent la articolul 153 alineatul (1) literele (c), (d), (f) și (g) și la articolul 19 din TFUE]:

- securitatea socială și protecția socială a lucrătorilor (în afara situațiilor transfrontaliere);
- concedierile;
- reprezentarea și apărarea colectivă a intereselor lucrătorilor și angajatorilor, inclusiv administrarea comună
- condițiile de muncă pentru resortisanții din țările terțe care sunt rezidenți legali pe teritoriul UE și
- măsurile de combatere a discriminării.

În același timp, la articolul 48 alineatul (7) din TUE a fost introdusă **clauza pasarelă generală**, creându-se posibilitatea trecerii de la votul în unanimitate la votul cu majoritate calificată sau de la procedura legislativă specială la cea ordinară în domeniile care nu fac obiectul clauzei pasarelă specifice, cum ar fi nediscriminarea, securitatea socială și protecția socială a lucrătorilor.

¹ Domeniul securității sociale și al protecției sociale a lucrătorilor [articolul 153 alineatul (1) litera (c) din TFUE] se suprapune cu domeniul modernizării sistemelor de protecție socială [articolul 153 alineatul (1) litera (k) din TFUE]. În astfel de cazuri, litera (k) prevede că această dispoziție nu aduce atingere literei (c).

Anexa 2: Propuneri de acte legislative în domeniul social în perioada 2014-2019

Actuala Comisie a prezentat 27 de propuneri legislative pentru modernizarea economiei sociale de piață a UE și obținerea unui rating „triplu A social” pentru Europa. S-a ajuns la un acord cu privire la 24 dintre acestea, iar celelalte trei sunt în curs de dezbateri.

Nr.	Titlu scurt	Publicare
1	Regulamentul (UE) 2015/779 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1304/2013, în ceea ce privește acordarea unei sume de prefinanțare inițială suplimentară către programele operaționale sprijinite de Inițiativa „Locuri de Muncă pentru Tineri”	JO L 126 , 21.5.2015, p. 1
2	Recomandarea Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă	JO C 67 , 20.2.2016, p. 1
3	Decizia (UE) 2015/1848 a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre pentru 2015	JO L 268 , 15.10.2015, p. 28
4	Decizia (UE) 2016/1838 a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre pentru 2016	JO L 280 , 18.10.2016, p. 30
5	Directiva (UE) 2017/2398 de modificare a Directivei 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă	JO L 345 , 27.12.2017, p. 87
6	Recomandarea Consiliului privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții	JO C 189 , 15.6.2017, p. 15
7	Recomandarea Consiliului privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți	JO C 484 , 24.12.2016, p. 1
8	Directiva (UE) 2017/159 de punere în aplicare a Acordului referitor la punerea în aplicare a Convenției din 2007 a Organizației Internaționale a Muncii privind munca în domeniul pescuitului încheiat la 21 mai 2012 între Confederația Generală a Cooperativelor Agricole din Uniunea Europeană (COGECA), Federația Europeană a Lucrătorilor din Transporturi (ETF) și Asociația Organizațiilor Naționale ale Întreprinderilor de Pescuit din Uniunea Europeană („Europêche”)	JO L 25 , 31.1.2017, p. 12
9	Directiva (UE) 2018/957 de modificare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii	JO L 173 , 9.7.2018, p. 16
10	Regulamentul (UE) 2017/2305 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește modificările resurselor pentru coeziunea economică, socială și teritorială și a resurselor pentru obiectivul de investiții pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă și pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană	JO L 335 , 15.12.2017, p. 1
11	Directiva (UE) 2018/131 de punere în aplicare a Acordului încheiat între Asociația Armatorilor din Comunitatea Europeană (ECSA) și Federația Europeană a Lucrătorilor din Transporturi (ETF) pentru modificarea Directivei 2009/13/CE în conformitate cu modificările din 2014 la Convenția privind munca din domeniul maritim din 2006, astfel cum au fost aprobate de Conferința Internațională a Muncii la 11 iunie 2014	JO L 22 , 26.1.2018, p. 28

12	Recomandarea Consiliului privind un Cadru european pentru ucenicii de calitate și eficace	JO C 153 , 2.5.2018, p. 1
13	Decizia (UE) 2018/646 privind un cadru comun pentru furnizarea unor servicii mai bune pentru aptitudini și calificări (Europass) și de abrogare a Deciziei nr. 2241/2004/CE	JO L 112 , 2.5.2018, p. 42
14	Decizia (UE) 2018/1215 a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre	JO L 224 , 5.9.2018, p. 4
15	Regulamentul (UE) 2019/128 de înființare a Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 337/75 al Consiliului	JO L 30 , 31.1.2019, p. 90
16	Regulamentul (UE) 2019/127 de înființare a Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1365/75 al Consiliului	JO L 30 , 31.1.2019, p. 74
17	Regulamentul (UE) 2019/126 de înființare a Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2062/94 al Consiliului	JO L 30 , 31.1.2019, p. 58
18	Directiva (UE) 2019/130 de modificare a Directivei 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă (seria II)	JO L 30 , 31.1.2019, p. 112
19	Propunere de directivă de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor	COM (2015) 615
20	Propunere de regulament de modificare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și a Regulamentului (CE) nr. 987/2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004	COM (2016) 815
21	Propunere de directivă privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului	COM (2017) 253
22	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă în Uniunea Europeană	COM(2017) 797
23	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei Autorități Europene a Muncii	COM (2018) 131
24	Propunere de recomandare privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă	COM (2018) 132
25	Propunere de directivă de modificare a Directivei 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă (seria III)	COM (2018) 171
26	Propunere de regulament privind Fondul european de ajustare la globalizare (FEG)	COM (2018) 380
27	Propunere de regulament privind Fondul social european Plus (FSE+)	COM (2018) 382